

سید محسن میرصدری

رئیس کمیسیون کسب و کارهای نوین و
دانش بنیان اتاق ایران

نقش آفرینی کمیسیون در

«تجاری سازی دستاوردهای علمی و فناوری و
افزایش سهم این دستاوردها در اقتصاد کشور»

مقدمه: اقتصاد دانش بنیان و قوانین حمایتی

نقش زیرساخت های قانونی در رشد نوآوری

قانون جهش تولید دانش بنیان

مصوب ۱۴۰۱، نقش کلیدی در
تجاری سازی نوآوری و حمایت
مالی از شرکت های دانش بنیان.

ضرورت وجود قوانین حمایتی

قوانینی نظیر «**قانون جهش تولید**
دانش بنیان» ابزارهای حیاتی برای
عبور از اقتصاد سنتی به سوی توسعه
فناورانه فراهم را می کنند.

اهمیت اقتصاد دانش بنیان

اقتصاد دانش بنیان متکی بر دانش، نوآوری
و فناوری است و موتور اصلی رشد پایدار و
رقابت پذیری در قرن ۲۱ محسوب می شود.

مقدمه: هرم تجاری سازی در اقتصاد دانش بنیان

این هرم شامل سه سطح کلیدی می باشد

رأس هرم به تجاری سازی نهایی، توسعه بازار داخلی و ورود به بازارهای جهانی اختصاص دارد.

توسعه بازار و صادرات

تکمیل زنجیره ارزش

مرحله میانی شامل ارتقاء محصولات، تولید صنعتی و بومی سازی فناوری ها در راستای ارزش آفرینی است.

تحقیق و توسعه R&D

پایه هرم شامل فعالیت های تحقیقاتی، مطالعات بازار و ایجاد محصول بر مبنای دانش نو و توسعه فناوری های کاربردی است.

اهمیت ظرفیت‌های قانونی

زیرساخت حقوقی برای شکوفایی نوآوری

تضمین پایداری

وجود زیرساخت‌های قانونی
مانع از تغییرات ناگهانی
سیاست‌ها و ایجاد بی‌ثباتی
برای فعالان اقتصادی می‌شود.

کمک به ایجاد مزیت رقابتی

مشوق‌های مالی و قانونی به
شرکت‌ها کمک می‌کنند تا در
بازار داخلی و بین‌المللی مزیت
پایدار ایجاد کنند.

حمایت هدفمند

قوانین حمایتی، مسیر رشد
فناوری را با کاهش موانع و
ریسک‌های سرمایه‌گذاری هموار
می‌کنند.

این قانون با ترکیب

✓ تسهیلات اعتباری	✓ مشوق های مالیاتی
✓ حمایت از صادرات	✓ تسهیلات اعتباری
✓ زیرساخت های فناورانه	✓ خرید دولتی
✓ و حمایت از نخبگان	✓ بیمه

قانون جهش تولید دانش بنیان

به دنبال رفع موانع رشد دانش بنیان هاست.

برخی ظرفیتهای قانونی که مختص دانش بنیانها نیستند

دستورالعمل حمایت از توسعه
زنجیره های ارزش راهبردی و
عبور از خام فروشی در
چارچوب قانون جهش تولید
دانش بنیان

قانون برنامه هفتم
پیشرفت ج.ا.

ماده ۹۹
بند پ

ماده ۱

ماده ۳

قانون جهش تولید
دانش بنیان

ماده ۱۱

ماده ۱۳

بند ب

بند ت

معافیت تحقیق و توسعه

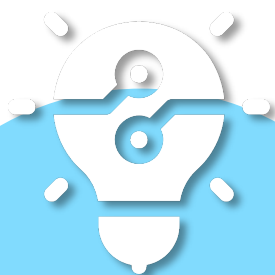
معافیت سرمایه گذاری

قانون جهش تولید دانش بنیان

بند «ب» ماده (۱۱)

معادل هزینه انجام شده برای فعالیتهای تحقیق و توسعه، به عنوان اعتبار مالیاتی با قابلیت انتقال به سنوات آتی به شرکتها و مؤسسات متقاضی اعطاء می شود و معادل آن از مالیات قطعی شده سال انجام هزینه مذکور یا سالهای بعد کسر می شود.

معیارهای تأیید پروژه تحقیق و توسعه

محصول جدید در
سطح کشور (نوآورانه
باشد)

سطح فناوری محصول
حداقل متوسط رو به
بالا (فناورانه باشد)

نظام‌مند، دارای
برنامه و خروجی
(نظام‌مند باشد)

خروجی‌های پروژه تحقیق و توسعه

انواع پروژه تحقیق و توسعه

تولید محصول یا خدمت جدید

- توسعه تجربی برای اکتساب دانش و نه توسعه تجاری

ارتقای محصولات یا خدمات فعلی

- فراتر از فعالیتهای معمول و رایج توسعه‌ای شرکت
- مستلزم مواجهه با چالش‌های فنی
- تغییر فناوری موجود و به کارگیری فناوری‌های جدید

بهبود فرایندهای تولید و عملیات

- فراتر از فعالیتهای معمول و رایج توسعه‌ای شرکت
- مستلزم مواجهه با چالش‌های فنی
- تغییر فناوری موجود و به کارگیری فناوری‌های جدید

اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری (بند ت ماده ۱۱)

سرمایه گذاری غیرمستقیم (تا ۱۰۰٪)

تأمین مالی از محل آورده نقدی بابت
تأسیس یا افزایش سرمایه صندوق ها و
نهادهای سرمایه پذیر غیرمستقیم

سرمایه گذاری مستقیم (تا ۳۰٪)

تأمین مالی در قالب افزایش سرمایه ثبت
و پرداخت شده از محل آورده نقدی

شرکتهای (متقاضی) سرمایه گذار

افزایش سرمایه یا تأسیس صندوق ها
و نهادهای سرمایه پذیر غیرمستقیم

افزایش سرمایه در شرکتهای دانش بنیان
یا شرکتهای فناوری مستقر در پارک

افزایش سرمایه در شرکتهای دانش بنیان
یا شرکتهای فناوری مستقر در پارک

انواع صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌پذیر غیرمستقیم

صندوق‌ها و نهادهای سرمایه‌گذاری
موضوع بندهای (۲۰) و (۲۱) ماده (۱)
قانون بازار اوراق بهادار:

- صندوق‌های جسورانه بورسی (VC)
- صندوق‌های سرمایه‌گذاری خصوصی (PE)

مشروط بر آن که فعالیت آن‌ها در
امیدنامه یا اساسنامه و منابع آن‌ها به
صورت اختصاصی مرتبط با **تأمین مالی**
فناوری، نوآوری و فعالیت‌های دانش بنیان
باشد و به تأیید شورای راهبری فناوری‌ها
و تولیدات دانش بنیان برسد.

صندوق‌های پژوهش و فناوری

- صندوق‌های پژوهش و فناوری جامع
و تخصصی
- صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر
شرکتی (CVC)

صندوق نوآوری و شکوفایی

مصادیق سرمایه‌گذاری

سرفصل هزینه های مورد قبول

سرمایه گذاری

- ✓ اجاره فضای کار تولید
- ✓ ماشین آلات و تجهیزات (۱۰۰٪ اگر داخلی باشند / ۵۰٪ اگر خارجی باشند)
- ✓ نیروی انسانی
- ✓ مواد اولیه و قطعات مصرفی
- ✓ تاییدیه ها و استانداردها
- ✓ همکاری فناوریانه
- ✓ تجهیزات تولید انبوه

تحقیق و توسعه

- ✓ اجاره فضای کار اختصاصی تحقیق و توسعه
- ✓ ماشین آلات و تجهیزات (معادل استهلاک سالیانه)
- ✓ نیروی انسانی (مرتبط با تحقیق و توسعه)
- ✓ مواد اولیه و قطعات مصرفی
- ✓ تاییدیه ها و استانداردها
- ✓ همکاری فناوریانه

دولت و دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند با
ابزارهای قانونی، سیاستی و حمایتی، زمینه
فرآوری، فناوری محوری و تکمیل زنجیره
ارزش را به جای صادرات خام فراهم کنند

دستورالعمل حمایت از توسعه
زنجیره های ارزش راهبردی و عبور
از خام فروشی

هدف

تعیین سازوکار اجرایی تکالیف قوانین مذکور در راستای رفع چالش‌های مرتبط با:

بهره‌وری

بهره‌وری پایین و ضعف در رقابت پذیری محصولات ساخت داخل با محصولات مشابه در کشورهای توسعه یافته ناشی از ضعف فناوری در فعالیتهای صنعتی

سرمایه گذاری

تمرکز سرمایه گذاری های پیشین در حلقه های اولیه زنجیره ارزش با ارزش افزوده پایین تر و عدم نوآوری در توسعه محصولات و حلقه های با ارزش افزوده بالاتر

وجود ناترازی به دلیل عدم توجه به مصرف انرژی و اتلاف بالای منابع.

ناترازی و اتلاف منابع

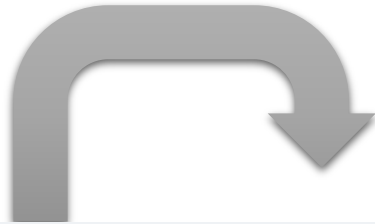
عدم توازن توانمندی داخل کشور در زنجیره های ارزش کلیدی و وابستگی به فناوری های خارجی و ارزبری بالا در فعالیتهای موجود.

توازن زنجیره ارزش

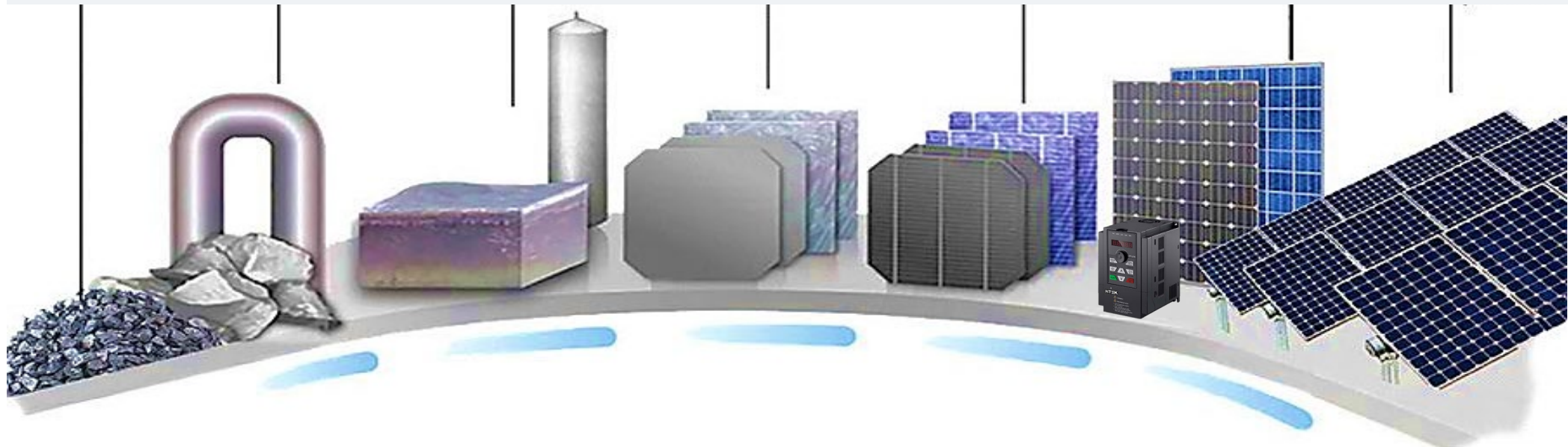
نمونه: فعالیت محدود شرکت‌های دانش‌بنیان در طول زنجیره ارزش سیلیکون

فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان در زنجیره ارزش سیلیکون، عمدتاً متمرکز بر ساخت ماژول و پنل‌های خورشیدی است.

بیشترین میزان ارزش افزوده

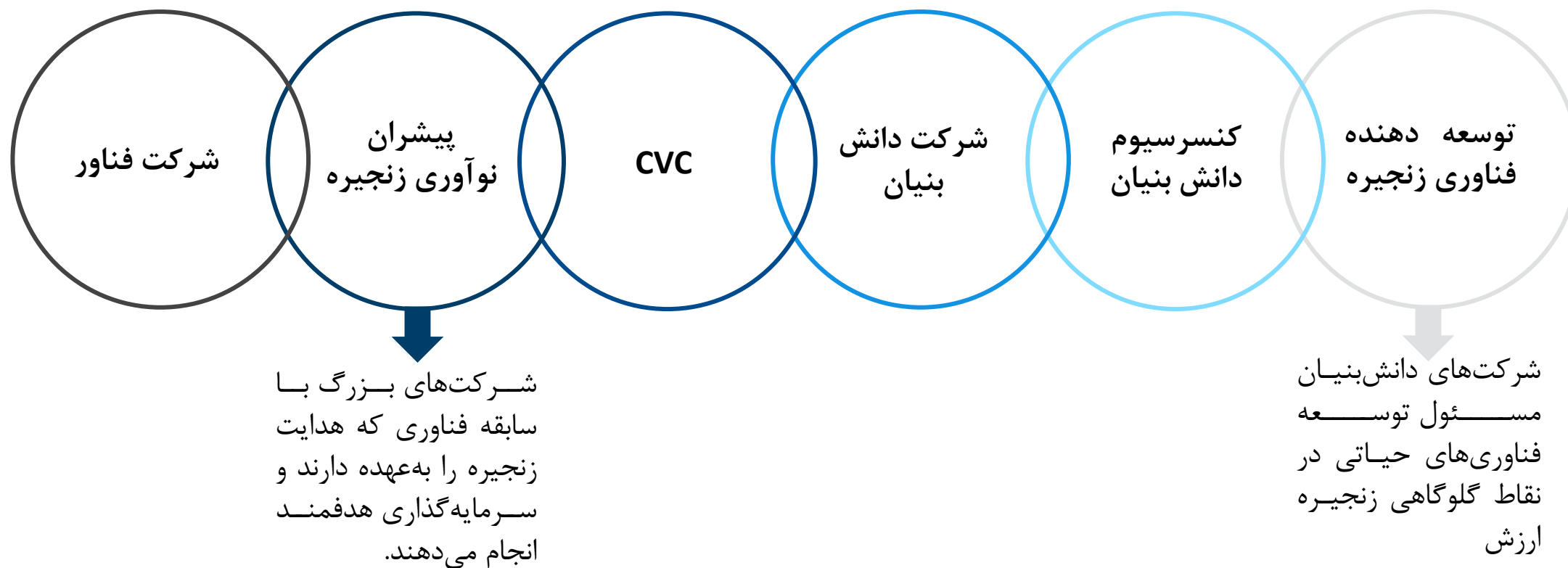

پنل خورشیدی اینورتر و ماژول خورشیدی سلول خورشیدی ویفر شمش سیلیکونی پلی‌سیلیکون سنگ سیلیکا

دستورالعمل حمایت از توسعه زنجیره های ارزش راهبردی و عبور از خام فروشی

تمرکز بر حمایت از صنایع برای عبور از حلقه های اولیه و ورود به زنجیره های با ارزش افزوده بالا است.
دو بازیگر به زیست بوم فناوری و نوآوری کشور جهت توسعه نوآوری در سطح کلان زنجیره ارزش و نیز توسعه فناوری در حلقه های مفقوده زنجیره اضافه شدند.

پیشران نوآوری زنجیره

ویژگی‌ها

- بنگاه بزرگ مشمول بند ت ماده ۱۱ قانون جهش تولید که بعنوان عضو اصلی زنجیره ارزش، نقش کلیدی در هماهنگی، هدایت و توسعه نوآوری در زنجیره ارزش ایفا می کند.
- دارای سابقه عملکرد در حوزه توسعه فناوری و فعالیتهای دانش بنیان در یکی از حوزه های ذیل:
- برای انجام فعالیتهای تحقیق و توسعه خود یک شرکت مستقل با حداقل سه سال سابقه فعالیت داشته باشد؛
 - در سه سال اخیر، دارای قراردادهای تحقیق و توسعه به مبلغ حداقل نیم درصد درآمد عملیاتی باشد؛
 - دارای شرکت زایشی مبتنی بر فناوری و نوآوری باشد؛
 - در سه سال اخیر، محصول/خدمت جدید توسعه داده باشد و یا فرآیندهای تولید خود را بهبود داده باشد؛
 - دارای صندوق سرمایه گذاری خطرپذیر شرکتی (CVC) باشد؛
 - دارای برنامه مدون سرمایه گذاری در حوزه توسعه فناوری و فعالیتهای دانش بنیان مصوب هیئت مدیره شرکت باشد

برنامه و طرح‌های توسعه زنجیره

برنامه‌ای راهبردی شامل مجموعه‌ای از «طرح‌های توسعه زنجیره» که با هدف «نوآوری در زنجیره ارزش» و تکمیل حلقه‌های مفقوده آن توسط شرکت «پیشران نوآوری زنجیره» تدوین می‌شود.

برنامه توسعه
زنجیره

طرحی است که ذیل «برنامه توسعه زنجیره» توسط شرکت «پیشران نوآوری زنجیره» و با محوریت «توسعه‌دهنده فناوری زنجیره» تدوین می‌شود.

طرح توسعه
زنجیره

مثالهای کاربردی

۱. بخش معدن و صنایع معدنی

الزام معادن بزرگ به ارائه بخشی از تولید به صنایع پایین دستی (فولاد، مس، آلومینیوم) به جای صادرات خام. تسهیلات مالیاتی و اعتباری برای واحدهای فرآوری سنگ آهن به گندله و فولاد.

۲. نفت، گاز و پتروشیمی

ایجاد زنجیره ارزش پروپیلن و متانول به جای صادرات خام گاز طبیعی و متانول. حمایت از طرحهای دانش بنیان کاتالیست، غشا و فرایندهای نوین پالایشگاهی.

۳. کشاورزی و صنایع غذایی

توسعه صنایع تبدیلی و سردخانه‌ای برای جلوگیری از خام‌فروشی محصولات کشاورزی. مشوق‌های صادراتی برای محصولات فرآوری شده (آب‌میوه، کنسانتره، پودر میوه) به جای صادرات میوه تازه.

۴. صنایع دانش بنیان و های‌تک

الزام دستگاه‌های اجرایی برای تکمیل زنجیره ارزش تجهیزات الکترونیکی، پزشکی و انرژی‌های نو در داخل کشور. تسهیل واردات ماشین‌آلات پیشرفته مشروط به انتقال فناوری و داخلی سازی تدریجی.

مثالهای کاربردی

۵. خودروسازی (برقی و هیبریدی)
توسعه خودروهای برقی و هیبریدی داخلی

۶. ماشین سازی و ساخت تجهیزات
بومی سازی ماشین آلات CNC و صنعتی توسط شرکت های دانش بنیان به جای واردات.

۷. خدمات فنی مهندسی
هدف گذاری ۴,۵ میلیارد دلار صادرات خدمات مهندسی (سدسازی، نیروگاه، راه سازی).
ورود شرکت های دانش بنیان به صادرات خدمات مشاوره و طراحی صنعتی در کشورهای همسایه و آفریقا.

۸. نساجی، پوشاک و بازیافت
فناوری بازیافت پارچه و الیاف).
تولید و صادرات الیاف پلی استر بازیافتی

کارگروه دائمی شورای راهبری فناوری‌ها و تولیدات دانش بنیان، معاونت علمی فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری

تشکیل کمیته ای زیر نظر کارگروه جهت :

- ارزیابی و تأیید برنامه و طرحهای توسعه زنجیره
- تعیین نحوه مشارکت عمومی - خصوصی
- تدوین موافقتنامه حقوقی شفاف و دقیق برای تضمین حقوق و تعهدات طرفین؛
- رصد پیشرفت طرحها از نظر زمانبندی، هزینه و کیفیت؛
- شناسایی موانع اجرایی و ارائه راه حل‌های اصلاحی.

نقش کمیسیون :

- شناسایی زنجیره های اولویت دار
- تسهیل ارتباط بین شرکتهای بزرگ و دانش بنیان
- مشاوره تخصصی
- پیگیری حقوقی و سیاستگذاری

اولویت‌ها و شاخص‌های ارزیابی

اولویت‌های ارزیابی

- صنایع برق و میکروالکترونیک
- خودروسازی با اولویت خودروهای برقی و هیبریدی
- ماشین‌سازی و ساخت تجهیزات
- صنایع پایین‌دستی نفت و گاز و پتروشیمی
- معدن با اولویت مس و عناصر نادر خاکی
- خدمات فنی مهندسی
- نساجی و پوشاک و بازیافت

شاخص‌های ارزیابی

- میزان ارزبری / ارزآوری
- تاثیر در افزایش بهره‌وری و ارزش افزوده اقتصادی
- تاثیر در رفع گلوگاه‌های زنجیره ارزش
- تاثیر در افزایش توانمندی‌های فناورانه فنی؛
- اثرات استراتژیک (راهبردی) اجتماعی و زیست‌محیطی

نقش دولت و بخش خصوصی

دولت

(معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان)

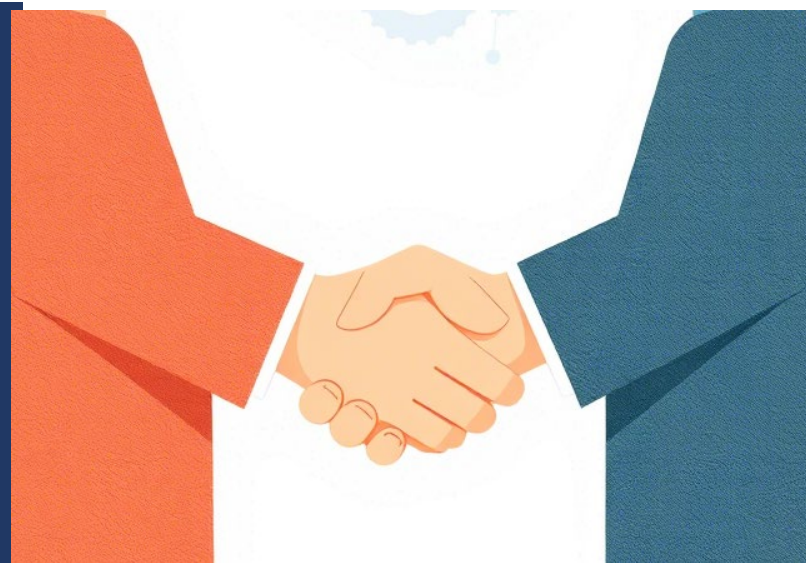
همکاری از نوع PPP

با هدف تکمیل زنجیره ارزش راهبردی

بخش خصوصی

(بنگاه بزرگ: رهبر زنجیره ارزش)

- ❖ اهرم سازی منابع و ابزارهای حمایتی؛
- ❖ تنظیم گری مشوق نوآوری؛
- ❖ تعهد و تضمین و پوشش ریسک؛

نفوذ و توسعه فناوری و نوآوری در زنجیره ارزش

- ❖ مشارکت در تأمین مالی طرح های نوآورانه راهبردی؛
- ❖ مشارکت در تأمین زیرساخت های فنی و منابع انسانی؛
- ❖ انتفاع و بهره برداری اقتصادی از منافع طرح؛
- ❖ تضمین بازار خروجی های طرح.

تأمین مالی مشارکتی

آورده مالی و سرمایه‌ای
بخش خصوصی

منابع مالی بند «ژ»
تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۳

منابع تسهیلاتی تبصره «۱۸»
قانون بودجه ۱۴۰۲

منابع ریالی و ارزی
صندوق‌های حمایتی و توسعه‌ای دولتی

برای برخورداری اعضا از حمایت های قانونی

نقش آفرینی کمیسیون
کسب و کارهای نوین و دانش بنیان

اهم اقدامات

افزایش آگاهی از ظرفیت های قانونی دانش
بنیانی و رفع موانع و مشکلات حوزه دانش بنیان

برگزاری همایش

برگزاری ۱۷ همایش تبیین ظرفیت های اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه و سرمایه گذاری در اتاق های سراسر کشور

برگزاری جلسات و نشست های تخصصی

برگزاری نشست های تخصصی و دعوت از مسئولین و اعلام نظر درخصوص آیین نامه ها

ایجاد میز تخصصی مشاوره

مشاوره رایگاه با تکیه بر ظرفیتهای تخصصی و دانشی و به مدد حضور کارشناسان خبره ی کمیسیون

افزایش آگاهی از ظرفیت
های قانونی دانش بنیانی

ایجاد میز تخصصی مشاوره در اتاق ایران

نحوه و شرایط بهره‌مندی از حمایت های قانون "حمایت از شرکتها و موسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات" از قبیل تسهیلات و حمایت های غیر مالی

نحوه و شرایط بهره‌مندی شرکت‌ها از حمایت‌های قانون "جهش تولید دانش بنیان"، نظیر:

- اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه (بند «ب» ماده ۱۱ و ماده ۱۳)
- اعتبار مالیاتی سرمایه‌گذاری شرکت‌های بزرگ یا بورسی (بند «ت» ماده ۱۱)
- تأسیس صندوقهای پژوهش و فناوری خطر پذیر شرکتی (CVC)

نحوه و شرایط بهره‌مندی از دستورالعمل حمایت از توسعه زنجیره‌های ارزش راهبردی و عبور از خام‌فروشی

تشریح فرآیند دانش بنیان شدن شرکت ها

نتیجه گیری

کمیسیون، بازوی مشورتی نوآوری و توسعه

جمعبندی ظرفیتهای قانونی

در اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه، نیازی به دانش بنیان بودن نیست، اما میتوانید پروژه را به دانش بنیانها یا دانشگاهها برونسپاری کنید

در اعتبار مالیاتی سرمایه گذاری، نیازی به دانش بنیان بودن نیست، اما شرکت باید بزرگ باشد و یا در بورس/فرا بورس پذیرفته شده باشد

در توسعه زنجیره ارزش راهبردی، نیازی به دانش بنیان بودن نیست، اما شرکت باید بزرگ باشد و برنامه طرح و توسعه قوی در زمینه تکمیل زنجیره ارزش داشته باشد

- **نقش راهبردی کمیسیون:** کمیسیون با نقش فعال در سیاست گذاری، مشاوره و تعامل با دولت در مسیر توسعه نوآوری حرکت می کند.
- **دعوت به مشارکت:** شرکت ها می توانند با بهره گیری از خدمات کمیسیون، مسیر استفاده از ظرفیتهای قانونی را هموار سازند.

با تشکر از توجه شما

کمیسیون کسب و کارهای نوین و دانش بنیان